

forbunden med at opnaae Laan i Eiendommene sammesteds. Nybyggerne have i Almindelighed været nødsagede til at fyldestgjøre den dem ved Grundenes Overdragelse paalagte Byggesoppligtelse ved paa Credit og Afbetalinger at opføre deres Steder. Da Laan i faste Eiendomme tidligere næsten ikke have været at erholde, have blotte personlige Gjældsforpligtelser med de deraf flydende byre og verkende Omfætninger været almindelige, og skjøndt heri for en Tid var indtraadt en Forandring til det Bedre, navnlig derved, at Viborg Sparekasse begyndte at gjøre Forretninger paa Handelspladsen, er det dog langtfra, at billige Forandringer hermed ere tilfredsstillende, idet bemeldte Kasse her gjorde sine Ublaar til 6 pCt., hvoraf 1 pCt. Afdrag og 5 pCt. Renter. At der om disse Laan desuagtet var stærk Efterspørgsel, viser tilstrækkeligt den tilstedeværende Pengestrang, og denne vil efter Communalbestyrelsens Formenting fremdeles vedvare, saalænge Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler alene efter en forud dertil erhvervet særlig Tilladelse kunne erholdes tillaans i Handelspladsens Eiendomme, og saalænge Beboerne derhos nægtes Afgang til at indtræde i den for Kjøbstadgrundeiere i Nørre-Jylland oprettede Creditsforening. Bliver Pladsen derimod Kjøbstad, og en tvungen Assurance samt et organiseret Brandvæsen dermed indføres, vilde de nævnte Goder af sig selv tilflyde Handelspladsen.

Hvad Næringsforholdene angaaer, og navnlig den egentlige Handelsvirksomhed, har Communalbestyrelsen anført, at Pladsens tiltagende Udvikling har medført en stadig Trang til Forøgelse af de Handlendes Antal paa samme Tid, som Concurrencen om at opnaae de til saadan Næringsdrift fornødne Bevillinger kun har været ringe, hvortil der er Grund til at antage, at denne Concurrence ialtsald noget vil tiltage med Pladsens Overgang til Kjøbstad. Vel er der fra Kjøbmandstandens Side yttret Frygt for, at de Handlendes Antal muligt i saa Fald vil tiltage saa betydeligt, at de nærværende Kjøbmænd derved kunne underkastes et føleligt Næringsstab, hvorunder Pladsens Velfærd i det Hele vil komme til at lide, og flere af de Handlende havde derfor i et

særfikilt Andragende ubtalt sig for, at Retten til at drive Kjøbmandshandel, selv om Handelspladsen i alt Dvrigt overgik til at blive Kjøbstad, dog fremdeles i Løbet af nogle Aar maatte vedblive at være Bevillingssag. Communalbestyrelsen har imidlertid ikke kunnet dele denne Ansøelse. En saa synderlig Undtagelse i en eventuel Lov om Pladsens Overgang til Kjøbstad — en Undtagelse, der er saa væsentlig og omfattende, at den kan siges at hæve Reglen — vilde efter Bestyrelsens Antagende svække Pladsens Credit, idet man ikke uden Grund derved kunde ledes til den Formodning, at Pladsens Næring var af en saa usikker Natur, at den ikke kunde taale Concurrence. Den yttrede Frygt for Følgerne af en fri Concurrence maa efter Bestyrelsens Formenting derhos ogsaa anses for overdreven. Som ovenfor bemærket, have de hidtil fremkomne Ansøgninger om Tilladelse til Kjøbmandshandels Etablering paa Pladsen ikkun været saa, og maa Grunden hertil nærmest søges i Beskøfteligheden ved at nedfatte sig paa Silkeborg, hvor saagodt som ingen til Kjøbmandshandel indrettede Gaarde findes, og hvor derfor den sædvanlige Maade, hvorpaa Handelsbetjente etablere sig i Kjøbstæderne, nemlig ved at leie Boutikker, ialtsald ikke i den Grad som paa andre Steder er iværksfættelig. Da derhos Vandveien til Silkeborg en længere Tid af Aaret end andre Pladsers Havne er lukket, behøves til Handelen et større Lager og altsaa ogsaa større Plads end i andre Byer, og denne Omstændighed i Forbindelse med de høie Priser paa Byggeplads og alle Materialers Stigen i Pris vil formeentlig i høj Grad modvirke enhver leetindig Tilbøielighed til at søge denne Plads. Ligeledes maa det erindres, at den lettere og billigere Maade, hvorpaa de fleste af de nuværende Handlende i sin Tid have erhvervet deres Byggeplads, har givet dem et ikke ringe Forspring i Concurrencen med deres Efterfølgere. I ethvert Fald er det efter Communalbestyrelsens Formenting en saa alvorlig og paatrængende Belsærdssag, at Handelspladsen snarest muligt deelagtiggøres i de kun for Kjøbstæder tilgængelige Goder, at en øieblikkelig Tilstrømning af Handlende, selv om den skulde blive til